

NOVA DOBA

Liceljska knjižnica

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom,
smrtne in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 1 Din

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
— Račun kr. poštnege čekovnega urada štev. 10.066. —

Celje, dne 1. decembra 1922

Bajke in povesti iz dežele sreče in ljubezni brez muke in trpljenja se lepo čitajo, stariši jih radi kupujejo svoji deci za Miklavža ali Božič, ker so prikladne za otroško dušo, ki se naj vzgaja v lepih čustvih za dobro in lepo, četudi brije zunaj burja in vihar in mrz, ki nas starejše spremlja skozi trdo življenje, ki naj bi bilo prihranjeno našim malim vsaj v njihovih najmlajših letih.

Prav tak občutek imam, kadar vzamem v roko časopisje koncentriranega nezadovoljstva in novih projektov o ureditvi našega državnega življenja v oni smeri, da bo zdravo, lepo in vsem dopadljivo. Je to kakor prerokovanje o obljubljeni deveti deželi, kjer se cedi med in mleko, kjer ni trpljenja, ne sovražstva, ne dela. Vse pride od Boga in iz nebes kot darilo srečnim zemljanom. To je poglavje iz sveta bajk in lepih sanj, ki so vstvarjene za otroški svet, ki jih pa resnično življenje ne pozna.

Stojimo ob četrti obletnici našega jugoslovanskega narodnega in državnega ujedinjenja. Za nami je kratka a velika doba. Trdo resnično življenje dela in vstvarjanja gre z železno doslednostjo preko otroških sanj in zmot naših mladih let. Prerokov, ki mislijo in žive nazaj in v svojih delih očito kažejo, da žele nazaj, ne manjka nikjer. Ponašajo se z njimi naši bratje Hrvati, njih stolni grad kraljevi Zagreb se še vedno diči z malo častno vlogo, da ima v njem zatočišče in varen dom vse ono židovstvo in ves oni internacionalni kapital, koji interesi niso istovetni z idejo in napredkom naše ujedinjene domovine. In krog te osi in na tej hrbtenici visi in se redi vse ono samohrvatsvo, ki se ga oklepajo častihlepni egoisti slabih značajev in temne narodne preteklosti. Ideja državna in nacionalna je silnejša, ko sanje fantstov in sovražni naklepi sebičnejšev, na obzorju že vstajajo prve konture onega življenja, kakor ga z nami vred more edino hoteti zdrav narod hrvatski, ki bo ob svojem času napravil temeljit konec dosedanjim brezvestni igri, tedaj vstane tudi naš bratski Zagreb v oni sili in luči, kakor ga mi vsi ljubimo — naš Zagreb jugoslovanski.

Slovenci smo manjši, zato so morda tudi naše zablode vsaj v učinkovanju manjše in neznatnejše. V svoji majhnosti pa smo v teh štirih letih se poskušali že v vseh mogočih eksperimentih, ki niso bili v korist ne naši ožji domo-

Jules Lemaitre:

Kralji.

(Dalje.)

Nevede sta začela Frida in princ Renod govoriti glasneje in mrmranje njihovega pogovora se je slišalo pri dolgočasni ceremoniji.

»Dobro, gospodična Thalberg?« je vprašala na tiho princezinja Vilhelmina.

Mlada deklica je pordečela. V trenutku ko je princezinja pokarala Frido, je princ Herman nagubančil čelo in puzabil v raztresenosti odgovoriti na poklon nemškega poslanika.

Dvorne dame so šle ena za drugo in ko je prišla Frida pred Hermana, se je poklonila globlje kakor njene tovarišice. Ko je vzdignila glavo, se je ogibala princjevi očji, katere so ogledovale sliko bitke pri Raguzi, ki je visela na nasprotni steni. Ko se je vrstila procesija, princ, ministrov, poslanikov in komornikov, se je zdelo, da je stari kralj Kristian zadremal na prestolu.

Stari kralj se je zamislil. Ta obred brez veselja, pri katerem se je čutilo ne-

vinj, ne naši državi, ki nam daje vso zaščito naše ekstinence na zunaj in na znotraj. Vsa naša preteklost je poznala le negacijo in kritiko, naše lastno gospodarstvo ni imelo širokega polja udejstvovanja, zato je naš prehod na delo, ki se zaveda polne odgovornosti tako težak, zato je onih vedno več, ki so mojstri kritike in nevere. Strah pred demagogijo in maso onih, ki žive bajkam in sanjam je tolik, da mu niso vzdržali niti oni, ki so polni besed rodoljubja, ki so bili nekdanji naši voditelji, pa so izdali nas in idejo, samo da bi dvignili sebe. Boje se za Slovence in iščejo Slovenijo, pa ne vidijo naše velike Jugoslavije, ki nas vse kliče na delo za vseh nas skupni napredek.

Mi vsi, ki smo nekdanji trpeli, ko smo gledali, kako se naš narod in naš jezik in naša prava teptajo, pa smo bili preslabi, da bi zajezili nemško prodiranje na našo zemljo, mi slavimo praznik našega narodnega in državnega ujedinjenja z onim notranjim zadoščenjem in notranjo srečo, ki jo pozna le tisti, ki je nekdanji neomajno veroval v naše osvobodjenje in danes sredi burje in viharja trdega življenja ni pozabil, kako je bilo z nami tedaj, ko nam je gospodaril Dunaj in nemški gospod. Pozabijo le slabi značaji in ljudje, ki so danes sicer glasni junaki nejunjskih činov, kojih duše pa so nekdanji bile mrzle in prazne. Narodno čustvo vanje se ne da vsiliti, ne naučiti na stara leta, ono je plod notranjega doživljanja, vzgoje duše in značaja v ljubezni za ono, kar imenujemo našo domovino, našo rodno zemljo in naš materni jezik.

Obletnica našega narodnega in državnega ujedinjenja je za naš praznik sreče in zadoščenja za vso brezkončno dobo našega robstva. Obhajamo ga v spominih nazaj, z zaupanjem in vero v bodočnost, z zavestjo da smo na bodočnosti naše narodne države dolžni delati vsi z vsemi našimi močmi in poštenjem.

Ivan Prekoršek.

Spomin na naše narodno ujedinjenje.

Štiri leta so minula, ko smo nestrpno čakali na poročila iz Beograda, kjer se je mudila delegacija Narodnega Vijeća. Vsi se še spominjamo, kako smo pred štirimi leti burno in negotovo živeli. Osvobodili smo se Slovenci nemškega in Hrvati madžarskega jarma,

kaj nasprotujočega, neko nezaupanje in malodušnost, ga je domislil na drug veličasten in navdušen, na praznik njegovega kronanja, ko je bila vsa Albanija, narod, plemstvo, meščanstvo, enodušno združeno. Kako je bilo lepo! Kako nepremagljivo zaupanje ga je navdajalo! S kako vero, kako zavestjo svojega poslanstva in maziljenja na njegovem mladem čelu, se je zavedal svoje kraljevske vloge!

Vse je žrtvoval, zati je svoja naravna čutila, ki se niso ujemala z njegovo suvereno dolžnostjo, nič ga ni moglo odvrniti od nje. O nasladih skoro ni vedel, ogibal se je žensk, nobeno ni hotel odlikovati. Svojo poroko, politično ni smatral za drugo, kakor sankcijo zveze s sosednjo državo. Trideset let je živel z dobro ženo, ki se je zavedala dolžnosti svojega jarma.

V začetku je bila njegova gorečnost in zatajevanje poplačano. Vojno z Avstrijo je hrabro vojeval in povečal je meje Albanije. Ljudstvo ga je oboževalo. Vsled njegovega strogega gospodarstva in vestnega izvrševanja poslov je nje-

ter začeli dihati zrak svobode. Ali kmalu bi nam zagrenil nov sovražnik naše veselje, nenasitna Italija je začela segati po naši zemlji, hotela je ugrabiti naše grude kolikor mogoče veliko. Tedaj nam je pa podal rešilno roko brat Srb.

Dne 24. novembra 1918. je Narodno Vijeće vsled vtisa razvijajočih se dogodkov na slovesni seji sklenilo, da v smislu že prej storjenih sklepov ter v soglasju s tedanjo srbsko vlado proglasi ujedinjenje vseh jugoslovanskih ozemelj, ki so bila preje pod habsburško dinastijo, v enotno jugoslovansko državo, kateri naj vlada kralj Peter. Zbor osemindvajset članov, izvoljen od predstavnikov do tedaj še ne ujedinjenega naroda, se je napotil v Beograd, kjer je 1. decembra predložil srbski vladi in tedanjemu regentu Aleksandru adresu Narodnega Vijeća, v kateri se izraža želja po narodnem ujedinjenju. Od 27. novembra do 1. decembra so trajale debate, med katerimi so se vršila posvetovanja. Konečno se je posrečilo formuliranje dveh temeljnih državnopravnih listin. Delegacija je sprejel prestolonaslednik Aleksander, ki ga je pri vstopu v dvorano pozdravila z burnimi živjo-klici. Bil je to velik zgodovinski trenutek. Govornik Narodnega Vijeća dr. Pavelić je prečital adresu Narodnega Vijeća, ki se je glasila:

Vaše Kraljevsko Visočanstvo!

Štejemo si v srečo, da moremo v imenu Narodnega Vijeća Slovencev, Hrvatov in Srbov pozdraviti Vaše Visočanstvo v prestolici osvobodjene Srbije kot vrhovnega poveljnika zmagovite narodne vojske, ki je v skupni borbi z armadami močnih zaveznikov storila predpogoje za izvršitev velikega dela našega narodnega ujedinjenja. Slovenci, Hrvati in Srbi, ki so na ozemlju bivše avstroogrške monarhije izvršili prevrat in začasno sestavili nezavisno narodno državo, prožeti z idejo narodnega edinstva in naslanjajoči se na veliko načelo demokracije, ki zahteva, da mora vsak narod sam odločati o svoji usodi, so že v izjavi Narodnega Vijeća od 19. oktobra objavili, da žele in se hočejo ujediti s Srbijo in Črno goro v edinstveno narodno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki bi obsegala ves neprekinjen etnografski teritorij Južnih Slovanov. Da se ta misel pretvori v dejstvo, je sklenilo Narodno Vijeće na svoji seji dne 24. novembra,

govo kraljestvo procvitalo. Naravni zemeljski viri so bili prvič skrbno preiskani, razvijala se je industrija od izvanredne višine. Naenkrat pa se je obrnilo. V tem kraljestvu, ki je bilo tako zavarovano pred revolucijo že po svoji zemljepisni legi, kjer je bila ustanova absolutne monarhije nedotakljiva, je hitri industrijski napredek povzročil, da se je stavilo socijalno vprašanje pred politično. Odvajeni revščini, so začeli delavci prestolice in drugih velikih mest sovražiti kralja in ga delali odgovornega zaradi krivice, ki se godi njihovemu stanu. Izbruhnile so velike stavke, a zati jih je brezobzirno kralj, mož, ki ni nič dvomil o svojem pravu in se ni tresel pred svojo dolžnostjo...

Po petdesetletnem trudapolnem delu, so ga prezirali oni, za katere je toliko delal, eni so ga črtili, drugi prezirali, spoštovali so ga le še plemiči in bogatniki, a še ti so dvomili o njem, da bi bil sposoben vsled njegove visoke starosti ustavljati se novim idejam. Skratka bil je za prve tiran, za druge starec.

Vse to ga je napotilo, da se je odlo-

da proglašuje ujedinjenje države Slovencev, Hrvatov in Srbov s Srbijo in Črno goro v eno edinstveno državo in je izbralo svoje odposlanstvo, ki stopa pred Vaše Kraljevsko Visočanstvo, da Vam ta sklep Narodnega Vijeća uradno sporoči v svečani obliki.

Sklep Narodnega Vijeća je, da izvršuje vladarsko oblast na celokupnem ozemlju edinstvene države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nj. Veličanstvo kralj Peter, odnosno v Njegovi zameni kot Regent Vaše Kraljevske Visočanstvo, ter da bi se v sporazumu z vlado Vašega Kraljevskega Visočanstva in s predstavniki vseh narodnih strank v Srbiji in Črni gori imela obrazovati edinstvena parlamentarna vlada na področju Jugoslovanske države ob strani edinstvenega narodnega predstavništva.

Vaše Kraljevsko Visočanstvo!

Narodno Vijeće želi, da bi se z ozirom na provizorično stanje to začasno narodno predstavništvo sestavilo v sporazumu z Narodnim Vijećem in s predstavniki naroda Kraljevine Srbije ter da se določi odgovornost državne vlade po modernih parlamentarnih načelih napram temu narodnemu predstavništvu, ki naj bi ostalo zbrano do Konstituante, da princip ustavnosti in parlamentarne odgovornosti vlade pride do popolnega izraza. Iz istega razloga bi ostali v veljavi pod nadzorstvom državne vlade dosedanj avtonomni administrativni organi, ki bodo za svoje uradovanje odgovorni avtonomnim predstavništvom.

V tej prehodni dobi bi se po našem mišljenju stvorili predpogoji za končno organizacijo naše edinstvene države. Naša državna vlada bi v to svrhu morala pripraviti Konstituanto, ki bi po predlogu Narodnega Vijeća bila izvoljena na temelju splošne, enake, tajne in proporcionalne volilne pravice, a sestala bi se naj pozneje šest mesecev po sklepu miru.

Nakar je odgovoril prestolonaslednik Aleksander:

Gospodje poslanci!

Vaš prihod v imenu Narodnega Vijeća Srbov, Hrvatov in Slovencev, dostojnega predstavnika široke naše misli, in Vašo sporočilo njegove zgodovinske odločitve od 24. novembra, s katerim se proglašuje ujedinjenje celega naroda in cele naše mile, zmučene toda slavne domovine, me je prešinil s globokim veseljem.

Sprejemajoč to poročilo sem uver-

čil poveriti vlado svojemu starejšemu sinu, Hermanu, je veljal za svobodomiselnega, množica ga je ljubila in pričakovala od njega izpolnitev svojih zahtev. Ta sin, sicer pošten in kreposten, je zahteval kralja Kristiana s čudnim obnašanjem in idejami. Tih, zamišljen, ljubeč samoto, tuj vojaškimi zadevam, sovražnik vsakega razkošja, melanholičen, vedno v knjigah... Nobenih skupnih misli ni imel s svojo ženo, prevzetno princezino Vilhelmino, nadvojvodinjo po duhu, energično in resno, s katero se je kralj popolnoma vjemal v principih. Če bi je imela kaj vpliva na svojega moža! Že dolgo jo je pustil Herman, zatopljen v svoje sanjarije, obupano in molčečo. Temu sinu je starček zapustil kraljestvo.

Morda ga bo potolažil njegov drugi sin? Navihane je bil princ Oton, zgrubljen v pregrehah, do vrata v dolgovi, gost in dolžnik vseh izraelitskih baronov, polovico v Parizu, bil je princ bulevarda in nočnih restavracij.

Kar se tiče princa Renoda, kraljevega vnuka, je bil sirota od otroških let, vzgajal se je čisto sam. Kaj naj pričakuje

jen, da s tem činom izpolnjam svojo vladarsko dolžnost, ker s tem samo izpreminjam v dejanja ono, kar so najboljši sinovi naše krvi vseh treh ver, vseh treh imen, na obeh straneh Donave, Save in Drine začeli pripravljati še za vlade blaženega spomina mojega deda Kneza Aleksandra I. in Kneza Mihajla, ono, kar odgovarja željam in zahtevam mojega naroda, ter v imenu Njegovega Velikanstva kralja Petra I. proglašam ujedinjenje Srbije z deželami nezavisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov v edinstveno Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev...

V smislu želj in nasvetov, ki ste mi jih izvolili predložiti in katere jaz in moja vlada popolnoma sprejemamo, bo vlada takoj podvzela korake, da se čimprej izvrši ono, glede česar ste izrazili želje, tako glede prehodne in začasne dobe do sestanka in mesta dela velike ustavotvorne skupščine, kakor tudi za njeno izvolitev in sestavo. Zvest primeru in obljubi, katere imam od svojega vzvišenega roditelja, bom jaz kralj samo svobodnim državljanom Srbov, Hrvatov in Slovencev ter bom vedno ostal veren velikim ustavnim, parlamentarnim in širokim demokratičnim načelom, zasnovanim na splošni volilni pravici. Radi tega Vas bom prošil za sodelovanje pri obrazovanju vlade, ki bo predstavljala celo ujedinjeno domovino in katera bo v zvezi najprej z vami, potem pa z narodnim predstavništvom, s katerim bo delala in kateremu bo odgovarjala...

Tako se je izvršilo ujedinjenje formalno in državno pravno. Dne 20. decembra 1918 je nastopilo naše prvo ministrstvo, dne 29. decembra pa je vzela Narodna skupščina ujedinjenje na znanje in svoji zgodovinski zadnji seji. Dne 6. januarja 1919 je izdal prestolonaslednik Aleksander manifest ujedinjenemu narodu. Dne 16. marca pa se je otvorilo prvo zasedanje Narodnega predstavništva.

S 1. decembrom smo tedaj dosegli pravico, da smo upoštevani enako, kakor drugi evropski narodi. Kakor se vidi dozorevamo, dobili smo Vidovdanske ustave, ki je podlaga vsega našega razvoja. Skušajmo doseči vsak po svoji moči, da bomo dosegli v celoti ideal 1. decembra 1918., ideal močne ujedinjene države Jugoslavije.

Politične vesti.

«Slov. Narod», glasila elitne ljubljanske meščanske družbe, ki hoče učiti Slovence politike čistih rok in dostojnosti, že ne ve več katerih sredstev bi se še poslužil za zmago morale in čistih rok pri obč. volitvah v Ljubljani. V torkovi številki zopet uprizarja gonjo proti našemu poslancu dr. Kukovcu, ki ga imenuje «šejk ul islama vseh pravovernih jedesarjev». List, ki je nekdanj vzgajal narod politično s tem, da je objavljal vse resnične in lažnjive anekdote o »farovski kuharicah in farjih«, si je izbral sedaj druge ljudi, ostal si je dosleden in zvest, to je morala in politika cilindra in fraka ljubljanskega, je ista v bistvu kakor pred leti: to je tisti kranjski liberalizem, ki smo ga mi na Štajerskem vedno zavračali in ga tudi danes ne maramo, sicer pa vse globoko naše spoštovanje pred tako vzvišeno našo prestol-

od tega norca, od tega postopača? Še enkrat na leto se ni prikazal na dvoru, živel je v družbi umetnikov, pesnikov, novinarjev.

To je bila vsa kraljeva rodbina. Ali naj bi prišel še Hermanovega sina, malega princa Vilhelma, otroka petih let, nagajivega in vedno bolanega, ki gotovo ne bo dolgo živel? Njegova mati je bna zdrava in močna, njegov oče je imel čisto mladost. Za katerega se bo pokoril ta nedolžni? Morda za krvavo norost njegovega deda Kristiana XI. morda za erotične neumnosti kraljice Ortrude? Ali bo dal zadoščenje za nadčloveško naporno delo tako dolge vrste princev, upraviteljev in vojakov, ki so celo življenje neumorno delali in pri delu umrli? Stoletni zakoni med sorodniki iz političnih namenov, so pustili v žilah zadnjega Marburgovca slabotno in pokvarjeno kri.

Ubogi kraljevi rod! Njegova kri je npešala in njegov duh je oslabil... Kraljeva žalost je postajala vedno večja, stari mož je v duhu preletel aimanam kraljevih rodbin. (Dalje prih.)

co Ljubljano, kjer nastopajo v l. 1922. taki glasniki, vsa štajerska demokratska inteligenca je srečna, ko vidi tak duševni razvoj Ljubljane, koji pa vendar ne želi tako brezpogojno služiti, ker je v kulturi še zaostala za Ljubljano, ki zares ni provincialno mesto več, pač pa središče in žarišče samonikle ljubljanske kulture, ki hoče dajati tudi nam na severu življenja!

Iz seje ministrskega sveta 27. tm. Ministrski svet se je pečal v prvi vrsti z albanskim vprašanjem, nato je pa prišel na vrsto stanovanjski in invalidski zakon. Minister dr. Žerjav je dobil pooblastilo, da predloži novelo, s katero se pooblašča, da z uredbo predpiše najvišje meje za najemnino stanovanjskih lokali v razmerju s predvorno najemnino. Pokrajinske uprave se bodo pozvale, da pozovejo interese, da se zedinijo za sporazumni predlog glede najemnine, uvažujoč pri tem najemne in gospodarske prilike prizadetih slojev. Nova je dolžba, da pripade hišnim gospodarjem tudi 30% podnajemnine. Glede pretresa invalidskega zakona je bila sklicana posebna seja na 28. tm.

Izplačilo drugega obroka dolarskega posojila. Dne 27. tm. zvečer je dospel v Beograd zastopnik Blerove grupe Pra-porčetovič, da se dogovori s finančnim ministrom o načinu izvršitve zgradb in del na podlagi dolarskega posojila. Blerova grupa se ni poslužila pravice, da o konca tega meseca odstopi od nadaljnega izplačila posojila, ampak bo izvršila celokupno posojilo in v smislu pogodbe izplačala v prihodnjih dneh zopet deset milijonov dolarjev. To dejstvo je toliko bolj razveseljivo, ker so se zadnje dni raztrosile napačne vesti o tem, da Blerova grupa ne bo izplačala nadaljnih obrokov ter da bo odstopila od gradbe Jadranske železnice.

Pismo Ljube Davidoviča ljubljanskim demokratom. Poslevodeči podpredsednik dr. Dinko Puc je obvestil Ljubo Davidoviča, da zlorabljajo zajedničarji njegovo ime, na kar je prejel dr. Puc sledeče pismo: Demokratski klub. Br. 1133. Beograd, 24. novembra 1922. Poštovani g. dr. Dinko Puc, Ljubljana. Veleštovani, obzirom na Vaše pismo od 21. o. m. moram, da Vam odmah izjavim, da nisam nikoga ovlastio, da u moje ime ali sa mojim imenom vrši agitaciju za opštinske izbore u Ljubljani i moram, da osudno osudjujem ovu zlo-upotrebu. Ja, obzirom na preteču opasnost pobede komunističko - klerikame koalicije i na važnost Ljubljane, kao predsednik Demokratske stranke, pozivam sve prijatelje demokrate u Ljubljani, da očuvaju jedinstvo i čvrstu disciplinu naše partije, kako bi smo tim bili doslednji jednodušnoj odluci našega Glavnog Odbora i Poslaničkog kluba od 12. oktobra 1922. g. Primito, gospodine doktore, izraz moga naročito poštovanja. Ljub. M. Davidovič.

Ureditev delavnega časa. Minister za socijalno politiko je v sporazumu z ministrom za trgovino po zaslišanju trgovskih, industrijskih, obrtniških in celavskih zbornic pripravil naredbo, ki urejuje delavni čas v obrti. Minister je razdelil male obrate v tri kategorije, za katere je bil na eni strani merodajen napor pri delu, na drugi pa gospodarski interes delavca in obrtnika. Prva kategorija (težki obrati) ima osemurni delavnik, druga deveturni in tretja (zlasti rokodelci s pretrganim in lažjim delom) deseturni delavnik. V prvih dveh kategorijah je dovoljeno podaljšanje delovnega časa za eno ali dve ure le na podlagi predloženega pismenega sporazuma med delodajalcem in delavci, katerih mora za podaljšanje delovnega časa glasovati štiri petine dotičnega obrata in največ za tri mesece.

Zborovanje samostolne kmetijske stranke. V mestnem domu v Ljubljani se je vršil 28. novem. tretji občni zbor SKS. Zborovanje, katerega se je udeležilo mnogoštevilno udeležencev, je otvoril načelstveni predsednik Pipan. Pozdravil je poljedelskega ministra Puclja, navzoče delegate in narodne poslance. Poročal je nato tajnik Bukovec, prečital je brzojavke, ki so jih poslale razne korporacije in osebe. Poslanec Rajar je referiral o delovanju parlamentarnega kluba SKS. Povdarjal je uspehe, katere je klub dosegel s svojim sodelovanjem v skupščini. O delovanju finančnega odbora je poročal poslanec Malcen, ki je povdarjal, da je klub energično zahte-

val znižanje državnih izdatkov, kar se je tudi doseglo. Poslanec Drofenik je govoril o delovanju Zakonodajnega odbora, v katerem ima SKS svojega zastopnika. Poslanec Kušar je govoril o borbi glede oprostitve vojaške službe letnikov 1898 in 1899. Poslanec Mer-molja je izjavil v svojem govoru o stališču SKS napram drugim strankam. Minister Puclj je razpravljal o splošnem političnem položaju v državi. Pri volitvah v odbor SKS je bil izvoljen za načelnika Ivan Pipan, posestnik iz Vižmarjev, za poslevodečega inženjer Fran Zupančič, za podnačelnike: Ivan Ažman, Ludovik Plavšak in inženier Albrt Vedernjak. Urednik Železnikar je prebral soglasno sprejeto resolucijo, v kateri izjavlja občni zbor, da popolnoma odobrava dosedanje požrtvovalno in samo kmetjski misli posvečeno delo svojih poslancev, izreka jim popolno zaupanje in jim v smislu sledeče resolucije daje za nadaljno delovanje proste roke. Z ozirom na notranji položaj je izdal občni zbor resolucijo, v kateri naglašja, da je izhodišče vsega političnega dela SKS v izvojevanju popolne politične in gospodarske osamosvojitve jugoslovanskega kmeta in podeželskega obrtnika. SKS je za državo in sicer celotno. Sedanja ustava ne ustreza vsem zahtevam SKS in bi bila pripravljena tudi glasovati za revizijo ustave. SKS se zaveda, da je zmaga kmetjskega ljudstva nemogoča, če se vse kmetjsko ljudstvo ne sirne v močnem zemljoradniškem bloku, zato bo storila SKS vse, da bo ta blok čimprej ustanovljen. Občni zbor je sklenil odpustiti udanostno brzojavko kralju Aleksandru.

Iz hrvatskega bloka. Hrvatski blok je imel v soboto burno sejo. Šele ko je Radič izjavil, da za enkrat še ne misti iti v Beograd in ko je bil sestanek v Brodu odpovedan, so se duhovi pomirili. Za odhod v Beograd so bili hrvatski zajedničarji in nekateri poslanci seljačke stranke. Frankovci, ki so sami glasovali, da prenehajo biti člani stranke, so bili iz nje izključeni. Radič jim je očital, da so ga hoteli zapeljati v narodno izdajstvo. Povdarjal je, da ne more iti za politiko, kakor sta mu svetovala polkovnik Slavko Kvaternik in poslanec Hrvoj, da bi namreč stopil v unijo z Madžarsko. Politika, kakoršno vodijo danes Frankovci, se da voditi samo izven bloka. Blok je za suvereno hrvatsko republiko. Dokler ne dobi od merodajnih demokratskih in radikalnih politikov odločne izjave, da strmoglavijo sedanjo vladu in postavijo ob udeležbi bloka novo, ki bi izpeljala volitve, po katerih naj se na temelju programa hrvatskega bloka rešijo sporna vprašanja, ne more priti v skupščino. Njegovo stališče so odobrili. Za javnost so formulirali sklepe, da odobravajo dosedanje politiko predsedništva HRSS. Sklep o izključitvi frankovcev se potrdi. Treba se je pogajati s Stojanom Protičem, s srbskimi predstavniki, ki obsojajo sedanji režim, je treba doseči sporazum. Sestavi naj se vlada narodne koncentracije in sporazuma s Hrvati. Nova vlada naj razpiše volitve. Zunanja politika mora biti politika miroljubnosti in odločnosti v naših nacionalnih zadevah. Finančna politika se mora ravnati po narodnih potrebah. Predsedništvo naj ukrene potrebno za sporazum s Srbi.

Madžarski špijoni v Beogradu. Beograjska policija je odkrila madžarsko špijonsko družbo v hiši Rade Pašiča, sina ministrskega predsednika. Rade Pašič je imel pri sebi kuharja, kuharico in sobarico, ki so bili aktivni člani probujajočih se Madžarov. Vršili so dolgo časa špijonažo.

Bili so vsi trije aretirani. Pri preiskavi so našli mnogo dokumentov, ki dokazujejo njihovo špijonsko delo. Policija ima zanesljive vesti, da je v ta komplet vpletenih še več oseb.

Zveza Frankovcev z italijanskimi fašisti. »Vreme« je prineslo faksimile konvencije med madžarskimi in italijanskimi fašisti. Pisana je v italijanski. Po tej konvenciji se bo delovalo, da dosežejo Italijani svoje narodne zahteve do Dalmacije in Reke. Hrvate je treba vsestransko podpirati, doseči se mora nezavisnost Hrvatske. Za razširjanje medsebojnih odnošajev se ustvari na Reki italijansko - hrvatska liga. Poseben dogovor se sklne med madžarskimi fašisti in Hrvati. Konvencija, ki je izdelana v petih primerih, je podpisana

za Hrvate od dr. Ivana Franka, za italijanske fašiste od Amadea Grandi in za italijanske nacionaliste od Vigna.

Nova pogajanja Italije z Jugoslavijo. »Messaggero« podaja izjavo italijanske vlade, v kateri pravi, da Jugoslavija stremi za tem, da si zagotovi v Sotumu svoje pristanišče. Če se gre samo za skladišča, se temu Italija ne bo protivila, drugače pa je, če bi se šlo za teritorijalno politiko, tedaj bi morala Italija izjaviti svoj veto. Mussolini je sklenil izvršiti vse konvencije z Jugoslavijo in lojalno izvesti rapalsko pogodbo. Ni izključeno, da bi se z Jugoslavijo, ne začela nova pogajanja vsled nove situacije na Balkanu.

Bivši grški ministri usmrčeni. Kakor poročajo iz Aten, so bili bivši grški ministri Gunaris, Stratos, Theodoks, Baldakis, Protopopadakis in poveljnik vojske Hadjianestis, kljub potkusom angleške vlade, da bi se smrtne obsodbe ne izvršile, obsojeni na smrt in po obsodbi usmrčeni. Zaradi tega je bil angleški konzul v Atenah Lindley odpoklican. Londonski politični krogi označujejo ta slučaj kot čin srednjeveškega barbarizma. Ustavili bodo tudi finančno pomoč, ki so jo nudile Anglija, Francija in Zedinjene države.

Zavezniški bojkot Grčiji. Kakor smo poročali, so bili bivši grški ministri usmrčeni, čemur se je upirala Anglija in Amerika, katerih poslanika sta še v noči posredovala pri vladi. Vladi ni hotela storiti ničesar, da bi izvedbo smrtne obsodbe preprečila. Zato je zahteval angleški poslanik svoja poverljiva pisma in je odpotoval iz Aten, isto je storil tudi ameriški poslanik.

Mussolinijev ekspezo o zunanji politiki. Na seji italijanskega senata 27. tm., se je oglasil k besedi ministrski predsednik Mussolini, ki je izjavil glede zunanje politike, da bo vlada spoštovala sklenjene pogodbe. Njegova politika ni pustolovska, njegov ideal je mir. Italijo hoče napraviti za kaj drugega kakor za deželo bibliotek, muzejev in galerij za kar jo smatra danes Evropa. Zaveznikom je že obrazložil, da hoče Italijo prihodnosti, ki bo močna in bo živela od lastne moči, ne pa od pretekle slave. Postala bo enakovredna vsem največjim silam. Vodil bo politiko z geslom: Bog in narod! Senat je odobril njegovo izjavo in mu izrekel zaupnico.

Nesporazumljenja na orientalski konferenci. V podkomisiji za demilitarizacijo egejskih otokov je prišlo 29. tm. do burnih spopadov med zavezniki in Turki, zlasti ker so strokovnjaki zahtevali še demilitarizacijo širokega pasu na maloazijski obali. Turki se temu niso vdali in pričakujejo pomoči od Rusov. Zavezniki so izročili Rusom odgovor na njihovo zahtevo po pripustitvi k vsem razpravam konference, v katerem se dovoli Rusom pristop le k razpravam o ureditvi vprašanja morskih očin, ker so samo v tem vprašanju zainteresirani.

Rusi prišli na mirovno konferenco. Dne 27. tm. so prispeli v Lausanne ruski delegati. Razgovarjali so se ponovno s Turki, katerih pa sestanki niso zadovoljili, zlasti ker so Rusi izrazili svojo ne-interesiranost na mosulskem vprašanju, ravno tako se Rusi ne brigajo za vprašanje kalifa. Pač pa imajo Turki upanje, da bodo dobili nove zaveznike v zastopnikih Sirije, Mezopotamije in Palestine. Anglija se je sicer branila pripustiti te države h konferenci, pa se je nazadnje morala udati.

Celjske novice.

Praznik ujedinjenja. V petek, 1. decembra, na dan proslave ujedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev se vrši v župni cerkvi sv. Danijela ob 8. uri 30 min. dopoldne svečana zahvalnica. Poklonitve ob priliki tega praznika sprejemamo, da jih sporočim na pristojno mesto, 1. decembra po končanem slovesnem cerkvenem opravilu do 11. ure dopoldne v poslopju okr. glavarstva, II. nadstr., soba št. 1. Vladni svetnik.

Na dan proslave našega ujedinjenja 1. decembra se bo vršila slovesna služba božja pravoslavne cerkvene občme v Celju ob 10. uri v kapelici v vojašnici. Verniki se vabijo k obilni udeležbi.

Na praznik ujedinjenja 1. decembra se pozivljajo hišni posestniki, da izobe-sijo na svojih hišah zastave. Tudi ostalo

občinstvo naj okraši okna svojih stanovanj z zastavicami.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Mestno gledališče v Celju. Dne 29. tm. je gostovalo v mestnem gledališču v Celju mariborsko narodno gledališče v baroki »Revizor«. Občinstvo je napolnilo gledališče do zadnjega kotička in se prisrčno smejala dobro igranim scenam. Omenili bi le, da bi obiskovalci prihajali k predstavam točno in ne motili s svojo zamudo gledalcev in igralcev. Kurjava je to pot napredovala.

Mestno gledališče v Celju. Za četrtek 30. tm. napovedana predstava ljubljanskega narodnega gledališča »Svataha Krečinskega« odpade.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

V ponedeljek, dne 4. decembra se vrši zopet redno predavanje (samo za člane ljudsk. vseučilišča). Predaval bo tuk. bančni ravnatelj Ljub. kreditne banke g. Mirko Gruđen. Govoril bo: 1. O bankah v splošnem. 2. O razdelitvi bančnih kupcij. 3. Kupcije z vrednostnimi papirji. 4. O kupciji z devizami. 5. O borzi. 6. O notranjem ustroju banke. Prosi se za točen obisk, ker zamudniki zelo motijo.

Odborova seja tuk. ljudskega vseučilišča se vrši v ponedeljek takoj po predavanju v risalnici. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Himen. Prošlo nedeljo se je poročil g. dr. Andrija Novak, sodni svetnik v Celju, z gospodično Marto Žužvevo iz znane narodne mozirske rodbine. Novoporočencema iskreno čestitamo!

Narodna Čitalnica v Celju priredi v torek, 5. decembra ob 8. uri zvečer Miklavžev večer. Najprej je prihod sv. Miklavža z vsem nebeskim sijajem. Nato obdaritev onih, ki so mu ostali med letom zvesti. One pa, ki mu niso bili naklonjeni, bode izročil poglavarju peklenščekov. Po obdaritvi prosta zabava. Darila se sprejema v torek od 1. do 3. in od 6. do 7. ure popoldne v veliki dvorani Nar. doma.

Podružnica družbe sv. C. M. za Gaberje vabi na Miklavžev večer, ki ga priredi v ponedeljek 4. XII. v dvorani kina Gaberje ob 6. uri zvečer. Spored: petje, deklamacije, otroška igrice (izvajajo malčki otroškega vrta), nastop Miklavža in obdarovanje.

Pjesna vaja Sokolskega društva se vrši v petek, 1. decembra ob 3. uri pop. v telovadnici.

Renegatstvo in nemčurstvo zopet demonstrira po celjski Cillier Zeitung ter se skuša oprati in izgovarjati na nemško se glaseča rodbinska imena nekaterih naših in koroških narodnjakov. Na tem polju, gospodje celjski nemški trgovci in obrtniki, ki živite od slovenskega kruha in vzdržujete Vaše celjsko nemško glasilo se ne bomo prerekali. Ne gre za imena, ne gre se za razne »itsche ali egge« in druge take jezikovne nestvore, ki jih je rodilo na naši zemlji renegatstvo in valpefstvo, za zgodovinsko resnico in za deistvo gre, da ste nam skozi stoletja bili našo rodno kri, da ste vzgajali iz naših rojnih Slovencev odpadnike in sramotilce slovenskega imena in materne jezika, da ste z denarjem in silo vstvarili neko čredo ljudi, koje plačana naloga je bila, da so zastrupljali naše slovensko življenje. To je bilo ono, kar z gnušom in gnjevom imenujemo naše nemčurstvo in renegatstvo. Po osvobojenju našega naroda iz te nemškodunajske lažikulture, ki je med nami kradla otroške duše, smo bili vsi trezni in mirni slovenski možje mnenja, da je prišel čas, ko lahko na to sramotno preteklost pozabimo. In pozabili smo krivico in nasilje, odpuščali smo velikodušno maseč, da bodo maloštevilni pravi Nemci, ki so med nami znali to ceniti, zapeljani in nekaj odvisni renegati pa da bodo iskali pravo pot nazaj k narodu, kojemu so se pod pritiskom razmer izneverili. Doživeli pa nismo ne jedno, ne drugo. Naša velikodušnost se nam vrača s ponovnim izživljanjem. Temu mora slediti naš odgovor, ki ne pozna polovičarstva. S celjskimi nemškimi trgovci, ki se bogate od slovenskega denarja, ne bomo polemizirali v časopisu, ne bomo se prepekali z njihovim nemškim listom, ki se je imenoval »Deutsche Wacht« in je danes ravno to, kar je bil. S to gospodo smo nekdanje v avstrijskih časih govorili pravilno, tedaj, kadar je nismo poznali, in kadar

narodni Slovenec in narodna gospodinja ne bo več poznala nemške trgovine v Celju, tedaj bo naše življenje zdravo, in tedaj šele postanejo pravi Nemci, ki žive z nami, zopet vredni, da jih poznamo. Naj si Nemci in renegati mirno ustanavljajo javne in tajne organizacije proti nam, pomagajmo jim pri tem delu prav krepko in pošteno s tem, da jih ne poznamo nikjer, ne tam, kjer se berači za njih milodare, ne tam, kjer se jim vsipa naš denar, da uganjajo v preobilici prelajko zasluženega kapitala do sleden boj proti vsemu, kar je našega. Poznali smo nekdanje geslo »Svoji k svojim« — povrtno se nazaj in pustimo Nemce in renegate, da gredo k svojim in med svoje. Tako bo prav nam in gotovo tudi vsem celjskim nemškim trgovcem in obrtnikom, ki v svoji naduti ošabnosti v svojem nemškem lističu to od nas dannadan očito in odkrito zahtevajo. Narodni ponos mora poznati tudi narodno doslednost, ako ni vse skupaj prazna fraza. Naš poziv velja celjski narodni javnosti, da napravi v tem pogledu red in mir, naši narodni pridobitni krogi pa se naj tega tudi polno zavedajo in store svojo dolžnost v vsakem oziru.

Žensko društvo v Celju kupuje privatne knjižnice oziroma knjige.

Srečni celjski konzument! Zadnja oprostitev teh celjskih gospodov pekovi je šla očividno tem gospodom v glavo. V Mariboru in v Ljubljani je cena bele kruha 24 K, črnemu pa 20 K za kg; v Celju pa izza 27. tm. belemu 26 K in črnemu kruhu 26 K za kg. O srečni čas zdaj celjskim pekom pride. Pri določitvi cene kruha v Mariboru in Ljubljani se je ugotovila kot najvišja dopustna cena: cena enega kg bele (n) moke, ki niti ne dosega K 24 p. kg. Ista kalkulacija bi seveda morala veljati tudi za Celje, ki leži menda — če tudi proti volji gotovih gospodov — še v Sloveniji. Kaj pravi k temu celjski aprovizacijski odbor? Javnost pričakuje od nje ga točni, nujni, utemeljeni in energični odgovor odnosno dejanje. Če je pa resnična vest, da so si pri zadnji petkovi seji segli gospodje naravnost v lase in se po brezplodni debati razšli brez sklepov, ki jih ljudstvo pričakuje, potem seveda čakamo zastoj na to, da Celje ne bo več najdražje mesto v državi.

Prepoved prodajanja tobačnih izdelkov v javnih lokalih. Monopolna pravica je izdala strogo prepoved, vsled katere je prepovedana gostilničarjem, kavarnarjem, hotelirjem itd. oz. njihovemu osebju prodaja tobačnih izdelkov. Če bi se to ponavljalo, bodo krivci kaznovani do 30 dni zapora, oziroma se jim odvzame koncesija.

Porotniki za četrto porotno zasedanje v Celju so bili minuli ponedeljek izžrebani. Porotno zasedanje pa — kakor smo že poročali — odpade. Par slučajev se odstopi mariborski, nekaj pa ljubljanski poroti.

Seja celjskega občinskega odbora se vrši 4. decembra z običajnimi poročili posameznih odsekov.

Slovensko zastavo smo zapazili te dni na stavbi Jadranske banke, znamenje, da bo stavba kmalu pod streho. Trinadstropna palača bo nudila precej stanovanj, v kateri se preselijo pred vsem uslužbenci banke in napravijo tako prostor drugim.

Popravek v štev. 136. Martinov večer ženske podružnice CMD. Gospa Šancerjeva soproga lesnega trgovca v Celju, je podružnici poklonila 2 gosi (ne pa gospa dr. Sernečeva) ter še odbor enkrat tem potom prisrčno hvalo izreka.

Odlikovanje. Z redom sv. Save V. razreda je odlikovan g. Fran Marinček, ravnatelj tukajšnje trgovske šole. Čestitamo!

Ustanovni občni zbor Društva lesnih trgovcev v Celju. Dne 27. tm. vršil se je v Celju ustanovni občni zbor društva lesnih trgovcev, ki je prva društvena organizacija te stroke v Sloveniji. Zbor je bil dobro obiskan od uglednih trgovskih tvrdk iz Savinske, Saleške in Dravinjske doline. Zborovanje je uvelodel obrtnozadružni komisar Založnik, ki je tudi sicer vodil pripravljala dela za ustanovitev društva, s predavanjem o pomenu in ciljih ustanovljenega društva. Povoč ustanovitvi je dalo na eni strani odklanjajoče stališče obrtnih oblasti glede ustanavljanja strokovnih združenj za posamezne kategorije trgov-

stva, na drugi strani pa pomanjkanje vsakega smisla v obstoječih trgovskih gremijih in združenjih, v katerih so lesni trgovci včlanjeni, za težnje te stroke. Cilj društva je predvsem združiti vse poštene lesne trgovske tvrdke v močno organizacijo zoper one mnogoštevilne povojne trgovce, katerim manjkajo vsi pogoji za solidno trgovanje: materialna podlaga, izobrazba in poštenje, in ki so tekom par let napravili to, kar si je lesna trgovina v desetletjih s poštenim delom pridobila, ugled in zaupanje v javnosti. Društvo hoče biti svojim članom skupna posvetovalnica v vseh strokovnih vprašanjih, ustanavljati skladišča, nabavljavnice in druge gospodarske paprave, posredovati pri oblatvilih in skrbeti za izobrazbo svojih članov v vseh aktualnih vprašanjih s prirejanjem shodov in podučnih predavanj in začeti čimprej z izdajanjem strokovnega časopisa. Vsi navzoči so takol pristopili k društvu kot redni člani. Prvi odbor se je sledeče sestavil: predsednik Vinko Kukovec, Lava, njegov namestnik Fran Pajman Celje, tajnik Viktor Belč Celje, blagajničar Ernest Marinc Celje, odborniki: Maks Cukala Ostriška vas, Klančnik Fran Rečica n. P., Fran Podbrežnik Gornjihrad, Ivan Srebotnjak St. Peter v Sav. dol., Karol Teppey Celje, Josip Winter Zreče, namestnika: Štefan Lokar in Ivan Pfeifer Gaberje. Rač. revizorjem sta izvoljena Blaž Sodin Bukovžlak, Fran Staroveški Celje, predsednikom društvenega razsodišča komisar Ign. Založnik Celje. — Mesečna članarina rednih članov, kateri plačajo pri vstopu enkratno pristopno pristojbino Din 100.—, se je prvo leto določila na Din 25.— Društvo je pristopilo kot član k Zvezi obrtnih društev za Slovenijo. Občni zbor je med soglasnim odobravanjem sprejel 3 resolucije, v katerih zahteva odpravo prometnih ovir, uzakonjenje usposobljenostnega dokaza za nastop lesno-trgovskega obrta in najstrožje zasledovanje fušarjev v tem obrtu. Tudi se je izbrala deputacija 4 članov (Avguštin, Jarmer, Marinc in Staroveški), ki je posredovala pri trgovski in obrtniški zbornici v zadevi spremembe carinske tarife, da se omeji inozemska konkurenca na domačem trgu. Društvo booe tekom meseca decembra priredilo več sestankov agitatoričnega in splošno podučnega značaja v Savinski in Saleški dolini in bode mesca januarja skitcalo zopet večje zborovanje v Celje. Danes obsega društvo samo one kraje, kateri po svojih prometnih zvezah gravitirajo v Celje; pričakovati pa je po današnjem razpoloženju, da se bo moral delokrog društva v kratkem raztegniti tudi na ostale kraje bivše Spodnje Štajerske in Prekmurja.

Dijaška kuhinja v Celju ima v petek, dne 1. dec. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih Nar. doma svoj občni zbor, nakar se še enkrat opozarjajo vsi člani in prijatelji društva.

Dijaška kuhinja v Celju je prejela od g. Fr. Mastnaka, notarskega namestnika v Ljutomeru 400 K, namesto venca na grob svojemu prijatelju g. dr. Romanu, zdravniku v Radečah.

Westenova tovarna za posodo namerava znatno skrajšati svoj obrat, ker je nastopila pri kupciji velika stagnacija.

Kino Gaberje. V petek 1., v soboto 2. in v nedeljo 3. decembra se predstavlja »Tajnost na Martovem dvoru«, senziacijska pustolovna drama. V glavni vlogi Harry de Loon.

Dnevna kronika.

Prihodnja številka »Nove Dobe« izide v ponedeljek 4. decembra.

Odkritje spomenika vojvode Mišiča. Dne 3. dec. bodo odkrili spomenik vojvodu Mišiču, ki je umetniško delo kiparja Gjoke Jovanoviča. Pri slovesnem odkritju bo prvi govoril patrijarh Dimitrij, dalje ministrski predsednik narodne skupščine dr. Lukinič in vojni minister Pešič.

Hmeljska podružnica Zalec vabi k mnogobrojni udeležbi občnega zbora, ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. 12. 1922 op. 2. uri popoldne v gostilni g. Franc Piki na v Zalcu po običajnem dnevnem redu. Pridite vsi! — Odbor.

Petdesetletnica nadzornika Andreja Rapeta. Dne 30. novembra praznuje petdesetletnico svojega rojstva okrajni šolski nadzornik Andrej Rapet, ki je znan

strokovnjak na šolskem polju. Priobčil je dolgo vrsto pesniških in pripovednih prispevkov v »Zvončku«, »Vrtcu«, v »Domačem ognjišču«, »Naši bodočnosti«, S pedagogičskimi članki v »Učiteljskem Tovarišu« in »Popotniku«. Pod naslovom »Mladini« je izdal sedem mladinskih knjig v založbi društva za zgradbo učiteljskega konvikta.

Težka telesna poškodba. Iv. Šmajdek, pristojen na Dolenjsko, radi tatvine neštetokrat predkaznovan, je bil prvotno osumljen, da je oropal dne 15. jun. v neki gostilni pri Brežicah na okraj. cesti v Dečnjih selih Antona Radečiča in mu odvzel 1000 K, nato ga pa težko telesno poškodoval. Podatki za rop so bili pri razpravi nezadostni. Šmajdek je bil radi tega kaznovan samo radi težke telesne poškodbe na 16 mesecev težke ječe.

Smrtno ponesrečje. Posestnik in trgovec Josip Pugelj iz Strug pri Kočevju je tako nesrečno padel po stopnicah, da si je prebil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je čez par ur umrl.

Grozen požar v Ameriki. Gonificijev kolegij in znamenita knjižnica v Vinnipegju sta zgorela do tal. Pri požaru je zgorelo več oseb, 15 pa je bilo težko opeklih. Dosedaj so izvlekli iz razvalin štiri trupla, štiri pa še pogrešajo.

Stroj, ki pokaže petrolei v vsaki globini je iznašel Pierre Estines, profesor na vseučilišču v Toulousi. Dvanaest let je proučeval radioaktivnost kovin, nakar je sestavil stroj, s katerim je mogoče odkriti vrelce nafte, če so še tako globoko. Najbolje deluje, če je zemlja hladna, od 2. do 7. ure zjutraj. Izumitelj iznajdbe niti ne proda, niti ne razodene tajnosti, pač pa jo je voljan dati na razpolago francoski viadi.

Največji premogovnik na svetu se nahaja v Mandžuriji. Pripada sedaj Japonski, društvo je angleško. Na dan se izkoplje 12.000 ton.

Vročina v Avstraliji. »Daily Mail« poroča iz Sidneya, da je velika vročina, ki vlada v Avstraliji, povzročila požare. Celi gozdi in prerie so v ognju, ki ogroža tudi več mest.

Državna železnica sprejema uradniške pripravnike. V področju ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu je popolniti več izpraznjenih mest. Prosilci, ki reflektirajo na ta mesta, morajo biti jugoslovanski državljani, ne smejo biti mlajši nego 18 let in ne starejši nego 35 let. Za uradniška mesta se zahteva matura srednje šole, za poduradniška pa štiri razredi gimnazije ali njej podobne šole. Biti morajo zdravi in neoženjeni.

Parni kotel lokomotive eksplodiral. Osebnemu vlaku, ki je drdral s polno paro iz Velikega Bečkereka, je naenkrat eksplodiral kotel. Dva kurjača sta bila smrtno nevarno ranjena, vlakovodja pa lahko.

Nečaka hotel utopiti v vodnjaku. Vid Bosankovič iz Velikega Središta se je hotel polastiti posestva svojega dvanaestletnega nečaka Milana. Ko sta delala sama na polju je zgrabil Vid Milana in ga vrget v vodnjak, da bi utonil. Uboga žrtev se je po velikem trudu rešila iz vodnjaka, šla v Vršac in naznala oblastem ljubeznivega strica. Stari Vid je bil aretiran.

Žrtve zime v južni Srbiji. Tudi v južni Srbiji je zadnje dni nastopil občuten mraz, ki je zahteval že več človeških žrtev. Tako so našli na potu Kočane-Kriva Palanka zmrznjenega seljaka Gerasima Gjorgjeviča iz Trnova, v selu Kovaču in v Čajnici pa so našli dve neznanici osebi, ki sta postali žrtve hudega mraza.

Avtomobilska nesreča. Blizu Frama pri Mariboru se je prigodila prošle soboto težka avtomobilska nesreča. Na nekem cestnem ovinku je avtomobil barona Rosmanitha zdrsil s poledenele ceste v jarek. V avtomobilu je sedela baronica Silvija Rosmanith, ki je vstrel sunka padla iz avtomobila ter zadela z glavo v drevo ob cesti. Zadržila je na glavi težko poškodbo. Prepeljali so jo v mariborsko bolnico.

Smrtna nesreča na Grinavcu. V soboto popoldne se je odpravila večja družba ljubljanskih turistov v gore. Med njimi je bil tudi sin mestnega svetnika Turka, avskultant Josip Turk. V nedeljo so se odpravili iz Coizove kočje čez Malo vrtačo in obšli levozadajno do doline med Velikim Grinavcem in grebenom

nom Malega Grintavca. Avskultant Turk se je ločil od družbe in kljub svarilom, se spustil naprej kakih 100 metrov v dolino ter se vzpenjal potem naravnost po steni navzgor. Dospel je na strmo snežišče, tu pa mu je naenkrat zdrsnilo in nesrečnež je drvel z velikansko brzino po strmem snežišču in čez stene približno 150 metrov navzdol. Njegov cepin je ostal na mestu padca trdno zasajen v sneg. Družba ga je nato šla oprezno iskati. Našli so ga mrtvega pri neki skali. Glavo je imel tako razbito, da so mu izstopili možgani.

Požara. V Središču ob Dravi le požar upepelil hišo in gospodarsko poslopje posestnika I. Modrinjaka. Le neumornemu delu požarnih bramb se je zahvaliti, da ni zgorel ves gornji del trga. — V Novem Sadu je pogorela v noči od sobote na nedeljo konfekcijska tovarna »Rapid«. Ogenj je uničil vso tovarno z blagom vred.

Nesreče vsled megle. Zadnje dni je v južni Angliji zlasti nad Londonom tako gosta megla, da se je pripetilo že nešteto železniških in tramvajskih nesreč. Ves promet je omejen, povsod napravljajo signalne naprave, vlaki smejo voziti le 6 do 7 milj na uro.

Ubegli kaznienec ponesrečil. Ze večkrat predkaznovani Jožef Palfi je skušal uiti iz subotiške ječe. Spustil se je po vrvi iz drugega nadstropja na tla, a sredi pota se mu je vrv odrgala in padel je na tla tako nesrečno, da si je zlomil obe nogi in roki.

Morgan pride na bruseljsko konferenco. »Chicago Tribune« javlja, da se bo udeležil Pierpont Morgan bruseljske konference, ne samo kot tihi opazovalec.

Žena župan. V mestu Dayton, Fla., je bila izvoljena pred kratkim za župana tega mesta žena dr. Josie M. Rogens. Dr. Rogens je izvrševala službo šolske zdravnice 15 let. Mesto Dayton je zimsko zavetišče bogatih Američanov.

D'Annunziovi literarni proizvodi. Neki človek je izračunal, da je italijanski pesnik in vodja fašistov dosedaj napisal 21 milijonov 300 tisoč vrst v stihih in prozi ali 1000 vrst na dan v teku 40 let. Da se vse to napiše na papir, bi bilo treba 200.000 pol. Če bi te spise uredili po dolžini, bi dosegli dolžino 4000 kilometrov, od Madrida preko Moskve do Kazana.

Samomor avijatika. Avijatik Izidor Newton Kurt, star 30 let, ki je služil za časa svetovne vojne v francoski in angleški vojski, se je usmrtil v New-Yorku s strupenim plinom.

Zločin mrtveca. V Havreu se je dogodil nenavaden slučaj. Nekaj delavcev, zaposlenih pri neki zgradbi, se slišalo v bližini pok revolverja. Ko so prišli na mesto detonacije, so našli v jarku enega svojih tovarišev, ki se je ustrelil v glavo ter držal še vedno krčevito revolver. Ko so ga hoteli potegniti iz jarka, se mrtвец ustrelil in zadel delavca, ki je bil takoj mrtev. Ko so mrtveca vlekli, se je potresla njegova roka in zopet je ustrelil, a tokrat ni nobenega zadel.

34 let staval. V Burlingtonu Iowa je umrl zadnje dni Albert M. Parmenter, ki je začel stavkati l. 1888 kot kurilec parnega stroja Chicago Burlington in Quincy železnice, vztrajal je v stavki do svoje smrti, toraj 34 let.

Novi dečji domovi. Ministrstvo za socialno politiko je postavilo v proračun 500.000 dinarjev za ustanovitev novih dečjih domov, ki se bodo postavili v večjih mestih v Jugoslaviji.

Čudna dvojčka. Neka žena v Mostanenu na Francoskem je porodila dvojčka deklico in dečka, ki se je nahajal pod kožo svoje sestre na desni strani telesa. Pariški kirurg Meudin je izvršil na deklici posrečeno operacijo. Deklica je živa, bratec pa je prišel mrtev na svet.

Brezžično vodljive leteče bombe. Amerikanci in Francozi so iznašli strahovito orožje: brezžično vodljive leteče bombe. Kakor poročajo iz Zedinjenih držav, so poskusili s tako bombo na 150 km dolgem poletu. Bombe so konstruirane podobno zračnim letalom. Eno tako bombo so poslali preko New-Yorka in so jo pustili pasti na velikem neobljudenem polju, kjer je s strašno silo eksplozirala. Še bolj uspešne so na tem polju iznajdbe Francozov.

Morski roparji na angleški ladji. Na krovu anglešk. parnika »Sulan« se je nahajalo večje število evropskih in kitajskih potnikov. Ladja je odšla iz Ma-

sao in je bila namenjena v Hongkong. Med vožnjo se je na polastilo 65 kitajskih potnikov ladje, navalili so se na častnike, ranili kapetana, prvega častnika in nadinženjerja, krmarja in nekaj Evropejcev. Dva indijska paznika so umorili. Roparji so nato odprli blagajne in se polastili vrednostnih papirjev, last potnikov. Ko so ladjo in potnike popolnoma oropali, so odšli s pomočjo rešilnih čolnov na varno.

Za vizum potnih listov italijanskih državljanov se zahteva odslej v smislu reciprocitete taksa 150 Din.

Koliko poje človek v 70 letih. Nekdo je izračunal, da poje človek, ki je dosegel 70. leto življenja, od rojstva nič več kakor 20 železniških vagonov živin. Računu je služilo za podlago, da računamo dnevno količino za življenje 3,2 kg živin, kar bi zneslo v 70 letih ali 25.550 dnev 81.760 kilogramov.

Zganje mu je rešilo življenje. Neki naseljenec v afriški koloniji Konja je imel navado, da si je vsako popoldne privoščil požirek močnega Whiskya, kar mu je nekoč rešilo življenje. Sedel je v verandi svoje hiše in si privoščeval žgano kapljico, naenkrat pa skozi iz pragozda leopard in ga napade. Zver ga je hotela prijati za vrat, pri tem je pa s tacami razbila steklenico in žganje ji je brizgnilo v oči. Ker niso bile nione oči navajene na tako pijačo, se je prestrašila in odskočila, naseljenec pa je pograbil hitro za puško ter ustrelil nasilneža.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi po deželi sledeče poučne sestanke in predavanja v prvi polovici decembra: 1. V nedeljo 3. dec. v Rovtahu (pom. okr. ekonom Matjašič o pravilnem obrezovanju, čiščenju, gnojenju sadnega drevja, o ravnanju z moštom), v Kostanjevici (pom. okr. ekonom Ambrož, o racionalnem gnojenju) in v Starem trgu na Štajerskem, v župnišču (okr. ekonom Wernig, o perutnarstvu in prašičereji). 2. Na praznik dne 8. dec. v Mežici na Koroškem (okr. ekonom Wernig, o uporabi umetnih gnojil, o oskrbovanju travnikov in umni živinoreji). 3. V nedeljo dne 10. dec. v Prevaljah (isto predavanje), na Uncu (pom. okr. ekonom Matjašič, o živinoreji). 4. V ponedeljek, dne 11. dec. v Logatcu, v sredo, dne 13. dec. v Gornjivsi in v četrtek, dne 14. dec. v Gor. Logatcu (praktični tečaj o obrezovanju sadnega drevja, pom. okr. ekonom Matjašič).

Nezaposlenost v Angliji. Število nezaposlenih na Angleškem je naraslo zadnji teden za 29.614 in je sedaj vsega skupaj nezaposlenih 1.366.500 oseb.

ALKOHOL IN NOVI KAZENSKI ZAKON

Pod gorenjim naslovom je prinesel »Prerod« članek univerzitetnega profesorja dr. Metoda Dolanca, ki ga v naslednjem priobčujemo.

Država, ki se zaveda svojih dolžnosti kakor čuvarica narodne blaginje, ne sme gledati križem rok, kako njeni državljani s pijačevanjem zapravljajo denar, si kvarijo zdravje, uničujejo telo, slabe svoje voljo, izvajajo zločinske nagone, zagrenjajo rodbinsko življenje, okužujejo mladino in zastrupljajo že v kalu svoje potomstvo. O tem smo s hvala Bogu, danes na jasnem. Zato pa skrbi moderno zakonodavstvo, da se v pijanem stanu storjena dejanja, ki oškodujejo ali ogrožajo pravne dobrine (življenje, zdravje, spolna nedotaknjenost, čast, imovina, javni red, itd.), kaznujejo s kaznimi pri sodiščih. Ker stojimo pred dejstvom, da pride skoraj do novega kazenskega zakonika, ki naj velja za našo celokupno državo, naj našim čitateljem pokažemo, kako je bilo in je še v tem pogledu sedaj pri nas, in pa kako naj bo v bodoče po predlogih stalnega zakonodajnega sveta ministrstva pravde, ki je ravnokar izdal svoj načrt novega kazenskega zakonika v tisku.

Stari kazenski zakonik, ki je pri nas še v rabi, nekako sam skrbi za to da se pijancu ne bi preveč v krivdo štel to, kar je v pijanosti napravil hudodelskega! Če stori kdo hudodelstvo v takem stanju, ki je posledica preobilnega uživanja alkoholske pijače, n. pr. v deliriju, se kazenski sodnik njegovega dejanja niti lotiti ne sme. Mora ga »oprostiti«! Le svojemu kolegi, civilnemu sodniku, ga sme naznaniti, da ga ta »prekriče«; ali niti ta ga ne sme oddati n. pr. v kakšno primerno zdravilišče. — Hudodelstvo, storjeno v popolni pijanosti, ki pa ni pridobljena baš v ta namen, da bi se hudo-

delstvo izvršilo, se kaznuje samo kot prestopok z zaporom do 3 mesecev, — pa naj je dejanje uničilo življenje več ljudi, vpepelilo hiše, povzročilo strašno pohujšanje, itd. Če pa se tako dejanje ne znači za hudodelstvo, ampak le za pregrešek ali prestopok, pa storilec v takem primeru popolne pijanosti sploh nič ne kaznujejo. — Ako pa pijanost ni bila popolna, torej taka, ki bi izključila duševno razsodnost, potem se da storilec po sedaj veljavnem kazenskem zakoniku pač kazeti, toda ne v zagrojeni meri, ampak manjša; kajti zakon meni, da je taka pijanost olajševalna okolnost! Pijanost sama na sebi, ki nima za posledico nobenega zunanjega zlega učinka, pa se sploh ne kaznuje. Le zastarelo pijanstvo rokodelcev, dninarjev in služabnikov, ki delajo po strehah ali ki bi mogli zametiti požar, da stari kazenski zakonik kaznuje, a to k večjemu z enomesečnim zaporom.

To je vse! Ni čuda, da se obtoženi po sodnih dvoranah tako radi poslužujejo izgovora: »Pijan sem bil kakor kanton...« S tem dosežejo, če že ne popolne oprostitve, pa vsaj precej blažjo kazni.

V stalnem zakonodavnem svetu ministrstva pravde, katerega član je tudi pisec teh vrstic, si naravav takih nace! nismo smeli osvojiti!

Predvsem po novem zakoniku ne bo več moč govoriti o tem, da bi se sodnik sili, naj smatra v stanju pijanosti ali opitosti storjen zločin za milejšo kazniv zločin. Sicer se bo moral oprostiti od kazni, kdor stori inace kaznivo dejanje v takem stanju, ko je alkoholski strup že uničil njegovo sposobnost, da pojmi naravo in značaj svojega dejanja in po tem ravna. Ali če sodnik spozna, da je v interesu javne varnosti, da se tak storilec odda v zavod za prisilno očiščenje, sme to storiti; s tem ukloni nevarnost, da bi ta človek napravil še kaj škode človeški družbi. Če pa je storilec vsled uživanja opojnih pijač le manj sposoben (ne pa: nesposoben), da pojmi naravo in značaj svojega dejanja in potem ravna, onega ga sme sodnik kaznovati in poleg tega še oddati v omenjeni zavod. V takem zavodu naj ostane, dokler ga sodišče ne da izpustiti kakor popolnoma poboljšane. Kedaj pa nastopi tisto poboljšanje, to ugotovi sodišče na podlagi zdravniškega pregleda in mnenja.

Pa tudi v primeru, da storilec ob času kaznivega dejanja ni bil pijan, sme sodišče, samo da je ugotovilo, da je pijači vdan, izreči, da ga odda v zavod za leti; izpustiti ga sme uprava zavoda prej le, ako je dobila prepričanje, da je izlečen, t. j. da se je pijači popolnoma odvadil. — Storilec, ki ni pijanec iz navade, ampak se je, recimo, le slučajno opil, sme sodišče za primer, da je kaznivo dejanje storjeno v stanju pijanosti, naložiti poleg pravcate kazni še prepoved, da ne sme iti v nobeno krčmo, najmanj eno, največ pet let. Če krši prepoved, pride v novo kazni.

Zdi se, da po novem zakoniku obtožencem ne bo več tako priljubljen izgovor s pijanostjo. V dveh primerih pa hoče novi zakonik mladino naravnost zaščititi pred nesrečnimi vplivi alkoholskega strupa. V poglavju o zločinih zoper javno zdravstvo ustanavlja poseben pregrešek, ki se naj kaznuje z zaporom do 6 mesecev ali pa z denarno globo do 3000 dinarjev, in to: prvič: za tistega, ki mladostno osebo izpod 16 let pripravi do tega, da se na javnem kraju opije (torej n. pr. tudi starše, botre itd.); drugič: za gostilničarje ali kavarnarje, ki dajo alkoholne pijače takim mladostnim osebam v svrhu neposredne ali posredne uporabe. Ako pride gostilničar ali kavarnar drugič pred sodišče zastran enakega pregreška, vzeti se mu mora pravica imeti gostilno, odnosno kavarno.

Načrt novega zakona pomeni gotovo lep korak naprej v boju zoper alkohol. Upajmo, da narodna skupščina ne njem ne bo ničesar ukrenila, kar bi utegnilo sprečevati težnjo, da se posledice pijačevanja opovrže. Te zahteve načrta so pač minimum, ki ga moramo staviti na kazenskopravni polji. Toplo bi je želeli, da bi se tudi na polju druge zakonodaje, n. pr. v civilnem pravu, v policijskem ali upravnem postopanju, delalo v istem smislu. Opozarjamo v posnenjanje osobito še na zakon iz leta 1916, ki velja na Hrvaškem in omejuje možnost, da dajejo gostilničarji gostom opojne pijače na upanje. Pri vsem tem bo

pač jemati ozir veliko bolj na dobroto celokupnega naroda, kakor pa na koristi nekaterih posameznikov, — ki jim alkohol nese...

Prosveta.

Gostovanje Celjanov v Žalcu. V nedeljo, dne 26. novembra t. l. so na povabilo Dram. društva v Žalcu gostovali p. t. diletantje (inje) celjskega drama. društva na našem odru ter uprizorili Molierejevo komedijo »Namišljeni bolnik«.

Po dolgem premoru dveh let smo imeli Žalčani zopet priliko se diviti nastopu dragih nam sosedov, ki z vso vstrajnostjo in sistematično doslednostjo negujejo krasno dramsko umetnost sebi v čast in ponos, a nam to pot v zabavo in — pouk, ki ga je bila deležna obilica žalskih in okoliških diletantov v napolnjeni Roblekovi dvorani kljub dejstvu, da je bila — prvič v Žalcu — v treh zaporednih nedeljah tretja gledališka predstava.

Le-ta pa je bila tembolj zanimiva, ker nismo videli le samo umetniške diletante, temveč tudi krasne kostume, odgovarjajoči času 17. stoletja, ko je živel veliki francoski dramatik in pisatelj Moliere. Le tri zvezde prelepega in preneglo minulega večera hočem imenoma navesti in te so Toinetta, gospodinja (gospa dr. Kalanova), Argon, namišljeni bolnik (g. Pfeifer) in Tomaž (g. Rojan) poklicni igravec iz Maribora. Ta trojica je dala v družbi ostalih cenjenih diletantov užitekopolnemu večeru najlepši sijaj, ter uživila skozi vso dejanje »nesrečno« življenje dvakrat umrlega in končno za vselej zopet od mrtvih vstajajočega namišljenega bolnika, ki pa je slednjič vendarle ozdravel.

A vsa bolniška družba ter v njenih vrstah zbrani Žalčani smo imeli še poseben užitek — po predstavi, ko nam je zdravnik Diafoirus v spremstvu katarske ljubice podal isoirne slovenske kuplete in paradije, ki so se-le pravzaprav docela ozdravile bolnika in vse one — tisto noč — pred 300 leti zbrani v Argonovem domu v — Parizu.

F. S. Finžgar, iz modernega sveta. Roman. Ljubljana, 1922. III. zvezek zbranih spisov. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena broš. Din 30.—, vezan Din 44.—

Redkokedaj smo doživeli pri nas, da je še živ pisatelj lahko sam izdal svojo zbrano dela. Finžgar nam je v prveru in drugem zvezku dal svoj najboljši roman »Pod svobodnim solncem«, sedaj mu je sledil »Iz modernega sveta«, roman, ki smo ga pred 18. leti brali v Dom in Svetu.

Ozadije romana je socialno vprašanje, ki ga je zanesel med Dominovcevarjini Janez Ev. Krek, ki je s svojimi socialnimi pomenki, ki jih je priobčeval na platnicah Dom in Sveta, navdušil takrat 35-letnega pisatelja, da je izpregovoril kot pošteno čuteč človek za zatiranega delavca v tvornicah, dve, tri dobre besede — kapital izsesava delavstvo in vidi v njem samo živ stroj, ki mu odreka dušo in pravico do kolikor toliko dobrega življenja. Mlad zdravnik Dr. Vinko Sluga, ki je nastavljen kot tovarniški zdravnik, pride v dotiko z delavstvom in začuti, sam poln idealov in vsebnega poštenja, da je delavec tudi človek, ki je mnogokdaj celo boljši, kot takozv. inteligenca. Dr. Sluga, ki je sam že »načet od socialnega vprašanja«, pa vidi v tovarniškem uradništvu od ravnanja doli do yrtarja »nagnito družbo«. Na eni strani moč, poštenje, delo, žuljava roka, delavstvo, na drugi strani kapital, sajon, brezsrčnost, pijanost, zahrbtnost in nepoštenost, uradništvo tovarne.

Med ta stebra ozadja je postavljen mladi zdravnik, kot žarišče, ki kateremu se izteka val dogodkov in ga nagiba sedaj v to strugo, potem na zopet v drugo.

Kot svetle slike nam osanejo v spominu poštenu delavski vodja Peter in njegova nevesta Maretka, originalna, a srčno dobra Alma, hčerka ravnatelja, ki velja kot »hišni križ«, in nad vse simpatičen Prosenec, Slugov prijatelj.

Lopov Seme in neodločni kontrolor, pijani vratar in intrigantska Korta so živji zajedavci v telesu poštene družbe. Luce, v bistvu poštena, samo nečimerna žena kontrolorja, ki se nam zdi obžarjena od solca samospoznanja in resne volje, da popravi storjeno krivico, je silno lepa figura Finžgarjevega romana.

Finžgarjev slog je znan. Kratek, jezgrovit, klen že od nekdaj, se zna pisatelj kretati ravnotako po gladkem parketu, kakor po kmetijski koči. Delavcu svoje, gospodi svoje. — zna Finžgar zadeti vedno pravi ton, ki ga ne kali nobena spake-dranka. Zdravje gleda iz vsake besede in krepka roka Gorenjca piše list za istost.

Neizbrisni nam ostanejo v spominu posamezni prizori, ki jih je Finžgar pričaral z mojstrsko roko v svoj roman. Kako n. pr. v dvoboju namaha s plosko sabljo Prosenec Don Juana Semeta, kako govori Peter dvanaistorici ožjih prijateljev svoj socialni govor kako klečepazi vse pred brezsrčnim ravnateljem, kako v Almini duši dozoreva ljubezen do Sluge, kako doktor vrši svojo dolžnost ob bolniški postelji hčerke svojih sovražnikov itd.

Tehnično je roman pisan prav napeto, značaji so ostro risani, milje tovarne sijajno zadet, opisi narave naravnih in nepriljubljenih, primere in pesniške prispodobne originalne in polne poezije. Zato Finžgarjev roman iz «Modernega sveta» ne sme manjkati v nobeni knjižnici, nobenem salonu, nobeni čitalnici, ker spada brezugovorno med najboljša dela našega slovstva. Roman je še dandanes ravnotako modern, kakor tedaj, ko je prvič zagledal luč sveta.

Obrtni vestnik.

Likvidacija obrtne zadruge. Šuščaj, ki je med obrtniki zadrugami organizacijami menda osamljen, odkar je v veljavni obrtni red iz leta 1907, se je prijel z Zadruge skupnih obrtni v Laškem. Zaradi sporov, ki so se zadnje leto ponavljali v zadrugnem načelstvu, so skoro vsi odborniki odložili svoja mesta in je obrtna oblast uradno sklicala izredni zadržni zbor, ki se je vršil preteklo nedeljo 26. novembra na Zidanem mostu pod predsedstvom obrtno zadrugnega komisarja Založnika iz Celja. Po soglasnem sklepu so se izločile iz zadruge vse včlanjene stroke in prijavile svoj pristop k strokovnim oziroma sorodno-strokovnim zadrugam v Ljubljani oziroma Celju in Trbovljah ter se je naprosila obrtna oblast, da imenuje za zadruge komisarja, ki naj izvede čimprej likvidacijo. Volitev novega zadrugnega načelstva je postala vsled tega nepotrečna in se je le izbral svet zadrugne komisarja, sestoječ iz 5 članov kot zastopnikov najmočnejših, na razdelitvi zadrugnega premoženja interesiranih strok. To je prvi slučaj popolne likvidacije kolektivne obrtne zadruge, katereimu bodo baje v kratkem sledili mnogi drugi.

Narodno gospodarstvo.

Hmeljska kupčija. Na tržišču v Češkoslovaški (Zatec) je zelo živahno. Cene so za novi hmelj 700—900 Kč, za laniški 450 Kč.

Oddaja vinskih trti iz državnih trtnih nasadov. Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru daje s tem vinogradnikom na znanje, da se bodo spomladi leta 1923 oddajale trte iz drž. trtnih nasadov v Sloveniji (podpisano nadzorstvo ima na razpolago okoli 50.000 cepčenk, 25.000 korenjakov in 200.000 ključev) po sledečih cenah in sicer: 1. cepčenke la, 1000 komadov za Din 1500.—, 2. korenjaki la, 1000 komadov za Din 300.—, 3. ključji la, 1000 komadov za Din 150.—. Pri dodelitvi trti se bo oziralo v prvi vrsti na manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni drž. trtnici. Omot in dovoz na železnico in pošto se zaračuna posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one, ki cepijo trte za lastni vinograd in ne za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrdilo pristojne občine. Naročila se sprejemajo pri drž. trtnih nasadih in pri zgoraj imenovanem nadzorstvu in sicer najkasneje do 10. decembra tl. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse opravilne naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica. Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trti, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naroč-

niki, ki dobijo dodeljene druge sorte nego so jih naročili v nadomestilo, morajo nakaznice, če dodeljenih vrst ne želijo, tekom 14 dni s priporočeno pošto vrniti, drugače so tudi oni zavezani, nakazane trte prevzeti in plačati.

Uvoz sladkorja v našo državo leta 1921. Iz Italije in Amerike se je uvozilo v našo državo l. 1921 33.777 stotov surovega sladkorja v vrednost 129.117 Din. Uvoz rafiniranega kockastega sladkorja je znašal 23.281.560 kg v vrednosti 145 milijonov 362.442 Din. Sladkornega prahu pa se je uvozilo 8.296.989 kg v vrednosti 64.537.827 Din.

Cene svinj. V Vojvodini in Sremu so začele rasti cene svinj, ker so nekateri trgovci kupili velike količine. Pred nekaj dnevi se je plačalo za kg žive teže 48 do 51 K, a sedaj se plača 56 do 60 K za težke svinje zato se ne izplača izvoz. V nemškem okupiranem področju se plača 2400—2600 mark tj. okoli 104 krone, v Češkoslovaški za prvovrstne madžarske in rumunske svinje 13—14 Kč, za transport od meje do namembne postaje okoli 3 Kč za kg. Na Dunaju se svinjsko meso malo kupuje, ker je goveje cenejše.

Henri Allais:

Novembrsko jutro.

Doktor Maingot se je vsedel na stol, naslonil, potrkal na prsa in zastokal:

»To bo moja smrt! Srce je nekaj slabega pri nas zdravnikih, napor ga uničuje.«

Chauvon je zaničljivo pomagal z ramami. Doktor je postal živahen.

»Ker imamo mrzle obraze in mirno roko, mislite, da mi ne občutimo, da smo iz kamenja, neobčutljivi. Ne, žalibog ne! Če se moramo toliko let boriti s smrtjo, če se ves čas trudimo, življenje ohraniti, ki teče iz vsakega vogala kakor voda iz košare, se mora v takem boju srce izrabiti. Ali mislite, da nekaznjeno neprestano brskamo po človeški gnobici? In v srce segajoči spomin na lastne sorodnike pri pogledu na isto bolezen, ki je tudi nie uničila? Skratka v petdesetih letih smo kakor drevesa, ki imajo še dobro ohranjeno skorjo, znotraj pa so oti. Majhen suhek — in že ležimo. Neroden poklic! Koliko boljše imate juristi od nas.«

»Nikar nas ne varajte z vašimi razburjenji,« je odvrnil gospod Chauvon, »če bi vas poslušal, bi mislil, da je samo pri vas tako. Ali ni nobenih drugih hudih ran, kakor fizične in nobenih skrbi, kakor pred kirurško operacijo? Motite se dragi moj! Jaz sem se v svojem poklicu že parkrat prepričal, kaj je strah in groza, veliko mojih prijateljev bi vam lahko povedalo podobne dogodilja.«

Maingot se je sočutno nasmejal. »Povejte vaš dogodilja, morda vam bo olajšano.«

»Dobro, hočem se olajšati. — Gre v tem slučaju za navadnega morilca svoje matere, ki sem ga zagovarjal pred vojnim sodiščem. Moi klient se je imenoval Alfonz Juliard, služil je vojake v svojem rojstnem mestu Rouen pri pešpolku.

Vzgojen je bil s svojim starejšim bratom od skope stare matere. Ta brat se je oženil z brhko in pošteno deklico ter se je nastanil v predmestju Saint Sever kot umetni mizar. Nekega ponedeljka zjutraj so ostala vrata in okna v stanovanju stare matere zaprta, kljub trkanju in klicanju peka in mlekarice. Sosedje so slutili nesrečo, poklicali so policijo, odtrgali ključavnico in našli starko zadavljeno. Bila je že mrzla in trda.

Preiskovalni sodnik in državni pravdnik sta prišla. Našla nista nobenega sledu kaknega boja samo omara je bila odprta in vse v njej premetano. Prihranki starke so izginiti.

Mizarja in njegovo ženo so pripeljali v stanovanje, okamenela sta od strahu. Spremila sta staro mater do hiše in jo zapustila, ko je šele odpirala vrata. Brat Alfonz bi lahko pričal.

Napisali so zapisnik in zašlišali Alfonza. Nič ni hotel natanko govoriti, ves je bil zmeden. Po njegovi izjavi bi spremljalko do kuhinje in jo zapustil, ko je še nekoliko ž njo pokramljal. Druga dva pa sta ostala pri prvi izpovedi, vsi trije so bili vsled nasprotstev osumljeni.

Medtem je zdravnik truplo natakko preiskal, dognal je, da je bila starka

od zadaj napadena in z rokami zadavljena. Na zadnji strani vratu so se poznali odtisi nohtov na palcih. Preiskali so tudi obleko ter našli na njej zelo majhne volnene niti, rudeče. kakor jih imajo vojaške hlače. Alfonz je bil morilec, starejšega brata in njegovo ženo so izpustili ter verovali njunima izpovedbama.

Zadevo je vzelo v roko sedaj vojno sodišče, ki je pričelo preiskavo na podlagi hipoteze, da se je po odhodu zakonskega para Alfonz ponovno vrnil k stari materi. Mož se je hotel izgovarjati na vse mogoče načine.

Nekega dne, ko ga niso več izpraševali, je povedal vse svoji svakinji, ki ga je poslušala s solznimi očmi, slišal je dogodek tudi jetniški paznik, ki je oba stražil. Priznal je vse tudi sodniku, le to ni hotel povedati, za kaj je porabil denar.

Trdil je, da se več ne spominja, kako velika svota je bila, iz kake vrste denarja je obstajala in se je nazadnje izrazil, da je denar ponoči, ko se je vračal v vojašnico izgubil.

Ker mu tega vojaški zdravnik ni verjel, se je začel mož jeziti.

»Sedaj veste, da sem umoril in ukradel. Da vse to priznavam in vam še enkrat ponovim. Dalje me pustite pri miru.«

Določili so mene za njegovega zagovornika, pa tudi jaz nisem kljub prošnji nič opravil. Zdelo se je, da je njegovo priznanje izviralo bolj vsled utrujenih živcev, kakor pa, da bi si olajšal vest.

Zvečer pred obravnavo mi je zapal čudne stvari. Bil je ljubček svoje svakinje, v katero je bil strastno zaljubljen. Ta divja strast je obvladala popolnoma vse njegovo delovanje. Rekel mi je: »Gospod odvetnik, ker je že tako daleč prišlo, ne morem več nazaj. Želim le, da bi se vse hitro končalo. Naj bo že kakorkoli. Z bratom bi se tako nekega dne sprejela, ker je bil eden od naju preveč.«

Drugi dan je bil enoglasno obsojen na smrt. Spisal sem prošnjo za pomilostjenje. Brat in svakinja sta se mi prišla zahvaliti. Žena je bila lepa in fina, njen mož je napravil vtis suroveža. Večkrat je ponovil: »Ta prokleti Alfonz...! in se tolkel ob kolena. Celi teden je prebil Alfonz mirno. Ko sem ga na obiskal 6. decembra, ga je zapustila energija in začel je plakati:

»Moje moči so izčrpane, saj nočem drugega, kakor 12 krogelj v telo. Naenkrat se je pomiril in mi rekel: »Ali mi obljubite, da me spremito k izvršitvi obsodbe?«

Obljubil sem mu. Pred vrati jetnišnice je stal tajnik vojnega sodišča in mi pomolil nek papir:

»Berite, jutri zjutraj tri četrt na sedem, pomilostjenje je odklonjeno.«

»Hvala! Ob šestih pridem.«

Čutil se je, ko sem mu razodel morilčevo željo.

Nekoliko me je spremljal na koncu ulice pa se je ustavil in mi dejal:

»Gospod odvetnik, trideset let že služim in dvajset od njih sem se pečal s sodnimi akti, ampak častna beseda, te dogodbe ne razumem...«

Nisem mu odgovoril. Poslovil se je in mi voščil, naj se drugo jutro hrabro držim.

Drugo jutro slišim kočijo, ki se je ustavila pred mojim stanovanjem, hitro vstanem in se nervozno oblačim, skusil sem naglo nekaj pojesti, a želodec mi je odpovedal. Na ulici je bilo hladno, izvošček je zaspal, stresel sem ga in mu zaklical: »Na strelišče!«

Med vožnjo sem premišljeval o Juliaru, njegovi hladnokrvnosti, o svakinji, bratu in stari materi.

Oddelek infanterije je korakal čez pot, na mostu jih je došel drugi oddelek. Kočija je obstala, pripetili smo se na mesto.

Trije možje so ravnali tla pri vходу na strelišče. V njihovi bližini je bil major s svojim pobočnikom.

»Splezajte čez ta breg in pojdite do konca,« sta mi rekla.

Ko sem bil na višini, sem zapazil na obeh straneh razvrščene pešce, od zadaj je stala konjenica, v sredi pa je bil prazen prostor. Na koncu pa je stal mizek kol z železno kljuko.

Najstarejši polkovnik je poveljeval zbranim četam.

»Že pol sedmih,« komaj sem utaknil uro zopet v žep, tako so se mi tresli prsti.

Naenkrat zaslišim glas trombe, ki so odmevale na čast temu, ki bo sedaj usmrčen. Voz z nesrečnejšem se je pripeljal. Izstopili so iz njega duhovnik, stražnik in obsojenec, ki se je opiral na orožnika. Ni bil več podoben človeku, tako se je spremenil. Gledal je okrog sebe, opazoval z mrtvimi očmi gore, jelke, gozd, oblake. Zapazil me je, mi pomagal in rekel:

»Hvala lepa, gospod odvetnik, tega ne bom pozabil.«

Te besede so me čisto zmedle, le s težavo sem zadrževal solze. Sodni tajnik je prebral obsodbo. Na stražnikovo besedo je vrgel Juliard svoje lesene čevlje na desno in levo ter poslušal smrtno obsodbo.

Orožnik ga je prijel za vrv in ga peljal h kolu. Ukazal mu je naj poklekne, nato je pritrdil vrv, s katero je imel zvezane komolce na kljuko, čez pleča ga je privezal trdno na kol in mu konečno zavezal oči. Četa vojakov se mu je približala in se uvrstila v dve vrsti.

»Ogenj,« je zaklical pobočnik.

Strelji so počli, Juliarda je vrglo kvišku, nato pa se je nagnil naprej, skozi belo srajco je pritekla kri. Četa je odkorakala in orožnik je odvezal truplo, ki so ga naložili na voz in odpeljali. Vojak pa je izdrl kol, ga dal na rame in odnesel.

To je moja dogodba, doktor. Ali še verjamete, da juristi nimamo trenutkov, pri katerih bi ne bili nervozni? Meringot je zmajal z glavo in zažgal smodko.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

Kemo techn. pharm Laboraterij. Ponudim: Formaldehyd spec. tež. 1.008, Formalin 40%, za desinfekcijo žita, hlevov ter proti živinjski bolezni. Lysoformalin kakor Lysoform, Formaldehyd saponatus. (Navodila za desinfekcijo se priložijo.) Aqua destilata v balonih 10, 25, 50 kg. Olj. kovinska siva barva, znamke »Lavoisier«.

Edmund Kandušer, 1
diplom. inž. kemik
Celje, Prešernova nlica 27.

Psica

(Špilon pasme) mala, belorujave barve dolgo-ušesa in z odrezanim repom, sliši na ime »Foksl« se je izgubila 21. tm. Dotični, ki jo pripelje nazaj, dobi lepo nagrado. Franc Prattner, konjač, Celje-Gaberje. 1

Muf

iz ruske kožuhovine, pripraven za predelanje v boo, se ceno prodaja. Pongeršek, šivilja, Gosposka ul. št. 12

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA kaučuk potpečnike in potplate

Razširjajte „Novo Dobo“!

Kupim po **visoki ceni** vsako množino

jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh pošaj na naslov Korošec Dragotin, lesna trgovina, Braslovče.

Kemična čistilnica in barvarija za obleke itd.

Ivan Taček mlajši

Ozka ulica 4 Celje Ozka ulica 4

priporoča kemično sraženje in barvanje gotovih oblek in posameznih komadov na zahtevo tudi tekom 24. ur. Barva se v vsaki barvi tudi po vzorcu. Znižane cene! Postrežba kolikor mogoče točna. Z odličnim spoštovanjem Ivan Taček ml.

Radi preselitve se takoj

proda

posestvo, gostilna z ledenico, mlin, stranska poslopja ter zemljišče s hmeljem. Natančneje pri Štefanu Mastnak, sedlar, Vodnikova ul. 3721 Celje. 2-2

Ivan

Mastnak

Celje

Kralja Petra cesta šte. 15,

priporoča za nakup moderne, kratke in dolge površnike. Obleke za gospode in dečke po znižanih cenah. Velika zaloga lepih modnih štofov za gospode in dame ter barhent, cefir, belo platno, tiskovine (blaudruck) itd. itd.

Kožuh

zelo dobro ohranjen, se proda. Kje, pove uprava Nove Dobe. 1379 2-1

Kupim krajnike

več vagonov 1 — 4 m dolge smreke, jelke, suhe in brez kože. — Ponudbe z navedbo cene od teže na vagon naložene na naslov: **Vilko Tome**, lesna trgovina, Dunajska cesta 31, Ljubljana.

3-1

Trgovina z južnim in domačim sadjem, kanditli in slaščicami

R. DEBENJAK

CELJE,

Kralja Petra cesta št. 15

1 nudi najceneje za Miklavževa in božična darila, kakor

čokolado, bonbone in južno sadje.

A. Lečnik

prej F. Pacchiaffo

juvelir ... urar ... optikar

Celje, Glavni trg 4

Velika zaloga zlata, srebra in brilantov.

Božična darila.

Najboljše švicarske ure!

Popravila točna in solidna.

Za društva!

Vsakovrstne

Za občine!

častne diplome, spomenice

po vsaki želji in obliki

ročno delo v najlepših narodnih motivih

izvršuje

Zvezna tiskarna v Celju

Znižane cene!

Čevlji klobuki perilo

A. Frece, Celje

Aleksandrova ulica 4

Slavensko-Amerikansko trgovačko dioničko društvo u Zagrebu

Poziv na subskripcijo!

Z osvobojenjem in ujedinjenjem našega troimenega naroda zavzeli smo tudi v svetovnem trgovskem prometu važno mesto, in je edino do naših sposobnosti, da to mesto dostojno izpopolnimo.

Proizvodi naše domovine, s kojimi nas je božja previdnost obilno obdarila, in ki iščejo pota na svetovno tržišče, morajo prihajati na jim določeni kraj pod pristno jugoslovensko etikoto, ter vsemu kulturnemu inozemstvu dati dokaze naše trgovske zmožnosti in izvežbanosti kakor tudi izvrstnosti domačih proizvodov.

Ne sme se več zgoditi, da proizvodi naše bogate Jugoslavije, kakor les, cement, duhan, slive itd. prihajajo na svetovna tržišča s posredovanjem tujih prekupcev, ki bogate na račun naše neorientiranosti, da nam se potem še smejejo in z žulji našega naroda pridobljeno bogastvo upotreblijo za podpiranje političnih aspiracij, ki gredo za našim popolnim podjarmljenjem.

Podpisani osnujejo v to svrhu trgovsko društvo pod tvrdko:

Slavensko - Amerikansko trgovačko dioničko društvo

z osnovno glavnico K 50.000.000.— (Din 12.000.000.—) razdeljeno v 125.000 komadov delnic po K 400.— (Din 100.—) nominalne vrednosti od katerih izdajajo za sedaj javni subskripciji K 20.000.000.— (Din 5.000.000.—) t. j. 50.000 komadov delnic, dočim se rok, tečaj in način emisije ostanka 75.000 komadov delnic s K 30.000.000.— (Din 7.500.000.—) prepušča ravnateljstvu.

Novo osnovano trgovsko društvo pečalo se bo v smislu nastopno razloženega:

1. S kupovanjem in prodajo ter uvozom in izvozom deželnih proizvodov, kolonijalne in druge robe iz Jugoslavije v inozemstvo, zlasti na prekomorska tržišča in obratno.
2. S podelovanjem in predelavanjem teh proizvodov po potrebi i industrijskim potom.
3. S podpiranjem ustvarjanja pogojev za kar najizdatnejši razvoj naše prekomorske trgovine, z otvoritvijo podružnic, agencij in zastopništev, dajanjem pojasnil o cenah, transportnih in carinskih vprašanjih.
4. Z osnovanjem parobrodarskih zvez z vsemi važnejšimi prekomorskimi tržišči.
5. Z vsemi strokami, ki so v zvezi s posli pod 1-4.

Za izvršitev ogromne te naloge organiziralo bo SLAVENSKO-AMERIKANSKO TRGOVAČKO DIONIČKO DRUŠTVO takoj po svojem osnutku podružnice v vseh važnejših trgovskih središčih naše države kakor v Beogradu, Ljubljani, Dubrovniku, Splitu, Sušaku, Bakru, Sarajevu in kjerkoli se za to pokaže potreba ter takoj prešlo na dejansko delo.

se za to pokaže potreba ter takoj prešlo na dejansko delo.

Pogoji subskripcije so sledeči:

1. Javni subskripciji prepuščenih K 20.000.000.— (Din 5.000.000.—) delniške glavnice, odnosno 50.000 komadov delnic po K 400.— (Din 100.—) se morajo vpisati in vplačati pri »Slavenski banki d. d. v Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, Bjelovaru, Brodu ob S., Celju, Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju, Mariboru, Murski Suboti, Osijeku, Somboru, Sušaku, Sabcu, Sibeniku, Velikovu, Vrhu ter njenih ekspozitur v Monoštoru, Škoijsi Loki.
2. Rok za subskripcije traja od dne 10. nov. do dne 15. dec. 1922.
3. O priliki vpisa delnic mora vsak podpisnik vplačati K 450.— (Din 112.50) po delnici (K 50.— [Din 12.50] za državne pristojbine in stroške utemeljenja).
4. O učinjenih vplačilih izdajajo podpisna mesta blagajniška potrdila, ki se bodo naknadno izmenjala z izvornimi delnicami društva.
5. Pravo repartitije podpisanih in vplačanih delnic, kakor tudi sklic konstituirajoče glavne skupščine z dnevnim redom v smislu predpisa trgovskega zakona pridržujejo si podpisani utemeljitelji.

V ZAGREBU, dne 10. novembra 1922.

Utemeljitelji »Slavensko - Amerikanskog trgovačkog dioničkog društva«:

Slavenska banka d. d., Zagreb. — Miguel Mihanovich, brodolastnik, Buenos Aires (Argentinija). — Jugoslavenska šumska industrija d. d., Zagreb. — Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split. — I. Miculicich i drugovi, Lima (Peru). — Zagrebačka tvornica bačava d. d., Zagreb. — Vladimir Arko, tvornica i rafinerija špirita, likerja in konjaka, Zagreb. — Dr. Andro Svilokos, konsul, Jugoslavije, Valparaiso (Chile). — Sardina d. d., Split. — Banaz i Rusko, Dubrovnik. — Jakas, Kokić i Ivancić, Rosario de Sta Fe (Argentinija). — Nikola Rendić, posestnik, Supetar (Brač).

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

Ustanovljena 1864.

52-44

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 35,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Pošne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALJE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkvalitetneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Aktne razglednice

Proti pošiljavi 10 Din dobite poštne prosto diskretno zaprto eno serijo teh umetnih slik. Preprodajalci se iščejo, Založništvo OTTO STARY, 1348 Wien XX/37. 3-2

Čevlje

moške, ženske in otroške najboljše tu- in inozemski fabrikati kakor tudi kmečke in delavske čevlje domačih čevljarjev kupite v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini

R. Stermecki,
Celje.

Banaška moka

Kava
Čaj
Čokolada
Kakao
Kavin pridatek
Konjak
Rum
Like-ji
Slivovka
Mandeljni
Rozine
Cvebe
Češplje
Vanilija
Žafran
Dišave

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej

Anton Močnik

Glavni trg 8 CELJE Glavni trg 8

Samo na veliko Stofovi Kordsamti Hlače vna Fustiani Platna

I sva ostala manufakturna roba dobiva se najjeftinije kod:

LIBERTAS D.D.

ZAGREB, Zrinjski trg broj 15.
Telefon broj 27-04.

Naznanilo.

Vsem trgovcem, modistkam in cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo s klobuki in slamniki

v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45-37
Franc Cerar,
tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

Rupim 10-3
prvovrstna orehova debela
P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva u. 3

Sprejemem več

mizarških učencev

proti plačilu. Za hrano in stanovanje skrbi vsak sam. Cenjene ponudbe na **Franjo Vehovar,** tovarna pohištva, Celje, Boris Ipavčeva ulica. 10-1

Dobra hrana

Celje, Glavni trg št. 10/1, zadnja vrata.

Razglas o ponovni ofertalni licitaciji dobav za hiralnico v Vojniku.

V pisarni podpisanega upraviteljstva se bo vršila dne 2 decembra 1922 ob 10. uri ponovna ofertalna licitacija za dobave mesa, kruha, mlevskih izdelkov, špecerijskega blaga, mleka in drv za dobo do koncem junija 1923. Ponudniki morajo založiti običajno 5% kavcijo in zadostiti morajo pogojem, predpisanim z zadevnimi zakonskimi določili glasom objavljenega razglaš hiralnice z dne 16. oktobra 1922 v uradnem listu št. 111 z dne 26. oktobra 1922.

Popis potrebnih količin blaga in ostali pogoji so ponudnikom na razpolago v upravni pisarni hiralnice.

Upraviteljstvo hiralnice v Vojniku,
dne 24. nov. 1922.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

818 69-46

Telefon 88

Pristno slivovko, konjak, rum, čaj, kavo, čokolade in vse špecerijsko in kolonijalno blago se dobi po nizkih dnevnih cenah pri trdki

Ludovik Petek - Celje

Cankarjeva cesta št. 4.

Kupujem vse deželne pridelke.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 34

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena 1. 1846.

Aleksandrova ulica.

Ustanovljena 1. 1846.

Delniška glavnica: K 200,000.000

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezerv. zaklad: nad K 135,000.000

Podružnice:
Beograd
Bjelovar
Brod n. S.
Crikvenica
Čakovec
Darugar
Delnice
Djakovo
Gjurgjevac
Illok
Karlovac
Kraljevica
Križevci
Maribor
Mitrovia
Nova Gradiška
Novi sad
Ogulin
Osijek g. grad

Podružnice:
Požega
Rijeka
Senj
Sisak
Skoplje
Subotica
Sušak
Sv. Ivan Zelina
Varaždin
Vel. Gorica
Vinkovci
Virovitica
Vukovar
Zagreb, Ilica 117
Zemun.
Ekspoziture:
Osijek d. grad
Vinica.

Prejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun. — Eskomptira menice in devize.

Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke.

Izdaja 4 1/2% ne zastavnice in 4 1/2% ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost.

Kupuje in prodaja valute in devize.

Izdaja čeke in kreditna pisma in preskrbuje izplačila na temelju akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje kredite v razni obliki.

Izvršuje vse borzne naloge točno in kulantno.

Posreduje pri nakazilih iz Amerike v tu- zemstvo.

POSOJILNICA V CELJU

NARODNI DOM (NA OGLU V PRITLIČJU)

Stanje hran. vlog čez K 52,000.000—

Vrednost rezerv čez K 14,000.000—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez odpovedi, $5-5\frac{1}{2}\%$ z odpovedjo, večje stalne naložbe po dogovoru. Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi po $6\frac{1}{2}\%$ Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru.

Največje, domače elektrotehnično podjetje:
ELIN družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja;
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in
Elin elektrotehnične aparate in izdelke;
projektira brezplačno vse naprave in obrate,
ki so v zvezi z elektriko.

1321 25—4

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta,
Palaca Ljublj. kreditne banke.

1321 25—3

Maribor, Vetrinjska ul. 11.

Stroji

1172 24—8

za obdelovanje kovine,
pločevine in lesa,

orodje kakor tudi transmisije, plugi,
motorji in mlatilni stroji
so stalno v zalogi pri

Karlo Jetzbacher d. d.
ZAGREB, Vlaška ul. 25, Tel. 4—90.

Generalno zastopstvo: Zimmermann-Werke, Chemnitz, A. B. C. Motoren-
Ges. Wien. — Guntramsdorf, Artur Hauser & Co., Schweissanlagen.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. ■ ■ ■ Cene zmerno.
53 Preračuni na razpolago. 52—47

99 104—60

Oglejte si
manufakturno trgovino
J. KUDIŠ

Gaberje št. 3 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina.
Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Naznanilo. Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvorila
na Siemšekovem trgu v Dečkovi hiši
v Celju, poleg farne cerkve 1264 13—10

trgovino z dežniki

Bogata izbira vseh vrst, od najnavadnej-
ših do najfinejših vedno v zalogi. Spre-
jemam tudi popravila po najnižji ceni.

Jos. Vranjek.

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom,
▷ ženskim in moškim perilom ter igračkami ◁

FRANC KRAMAR

144 50—42 poprej **Prica & Kramar**

Na drobno!

CELJE

Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.

DEVIZE
NAKAZILA

VALUTE
AKREDITIVI

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE
Ljubljana • Zagreb • Beograd
Stanje vlog K 1,000,000.000—
Kapital in rezerve K 200,000.000—
VLOGE **5 1/2 0/0** DNEVNO
vezane 30 dni
VEČJE DALJE VEZANE VLOGE PO DOGOVORU